

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Finanssikriisin jälkimainingit

**Kunta-alan talous- ja rahoitusfoorumi
Helsinki 10.2.2010**

**Seppo Honkapohja
Suomen Pankki**

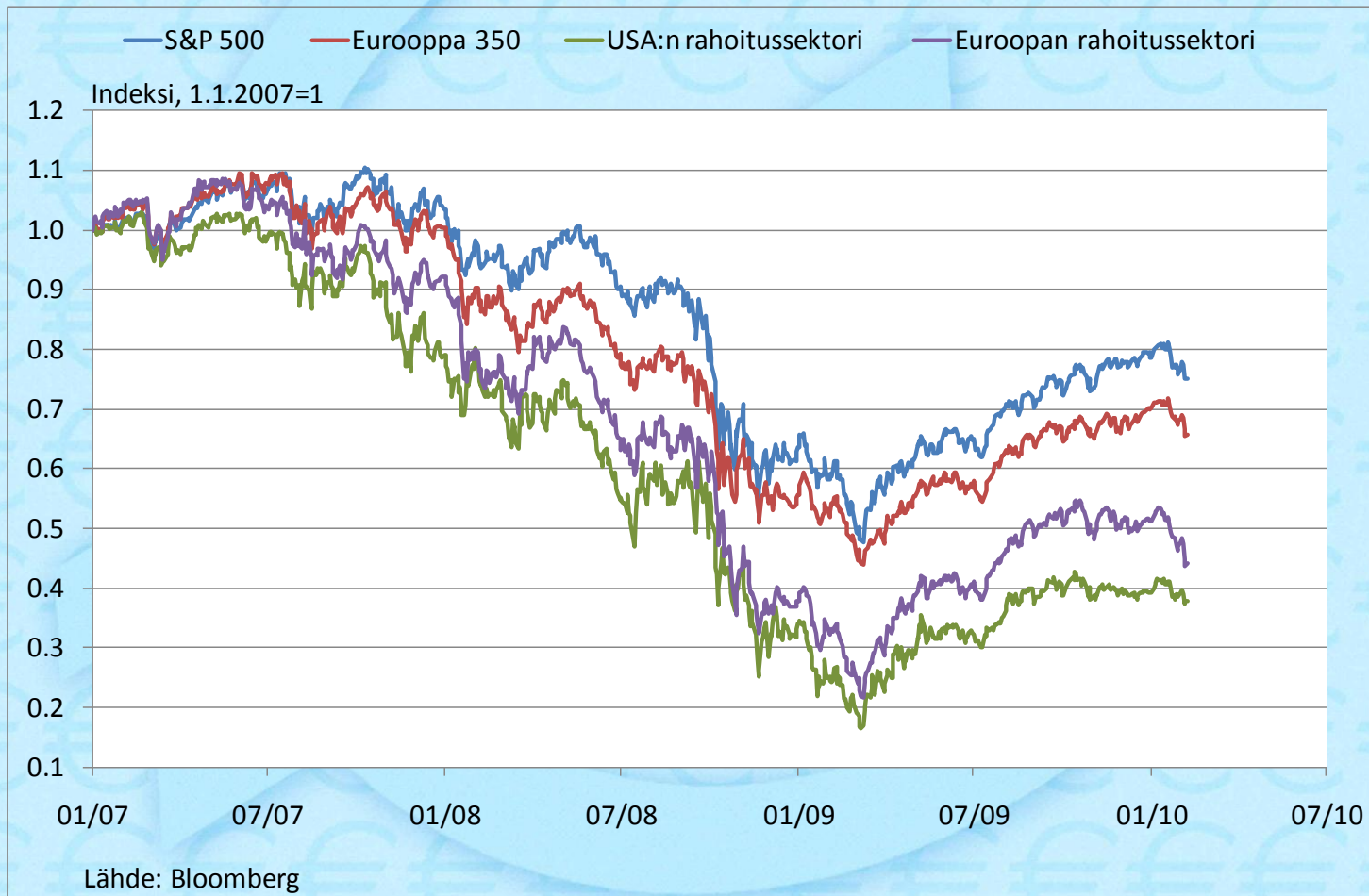
Esityksen rakenne

- ◆ Rahoitusmarkkinoiden tila
- ◆ Reaalitalous
 - Kansainvälinen talous
 - Suomi
- ◆ Suomen haasteita
 - Julkinen talous tarkemmin

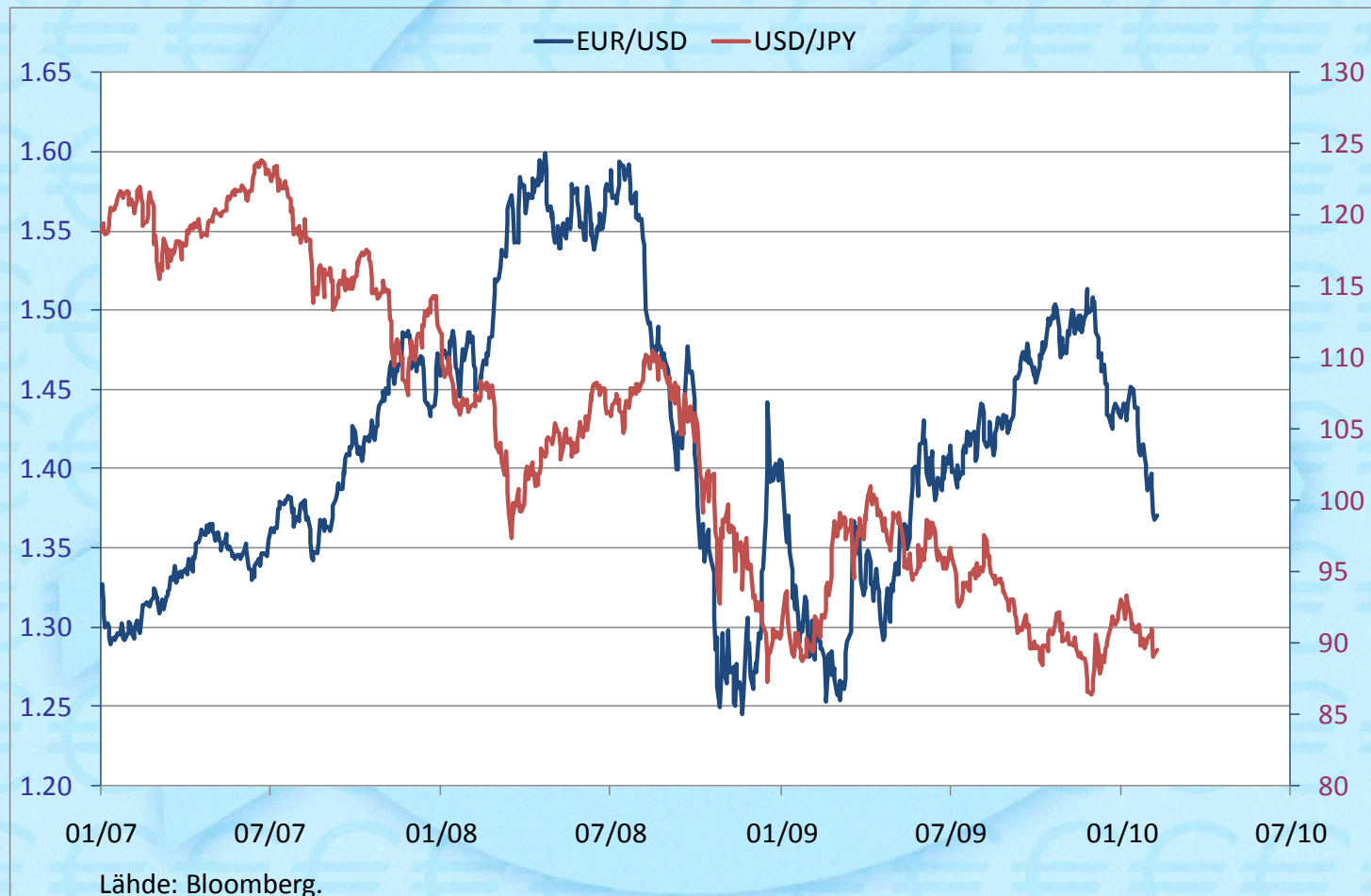
Rahoitusmarkkinat

- ◆ Rahoitusmarkkinoiden tilanne parantunut 2009 kevästä lähtien.
 - Julkisen velan uhkakuvat luovat tällä hetkellä epävarmuutta.
- ◆ Keskuspankkien korot ennätysalhaalla.
- ◆ Keskuspankkien likviditeettioperaatioiden tarve asteittain pienenemässä.
 - Irtautumistoimet alkamassa asteittain.
- ◆ Suomessa:
 - Alhainen korkotaso on auttanut paljon.
 - Pankkien järjestämättömät saamiset ja luottotappiot nousussa mutta taso on melko matala.

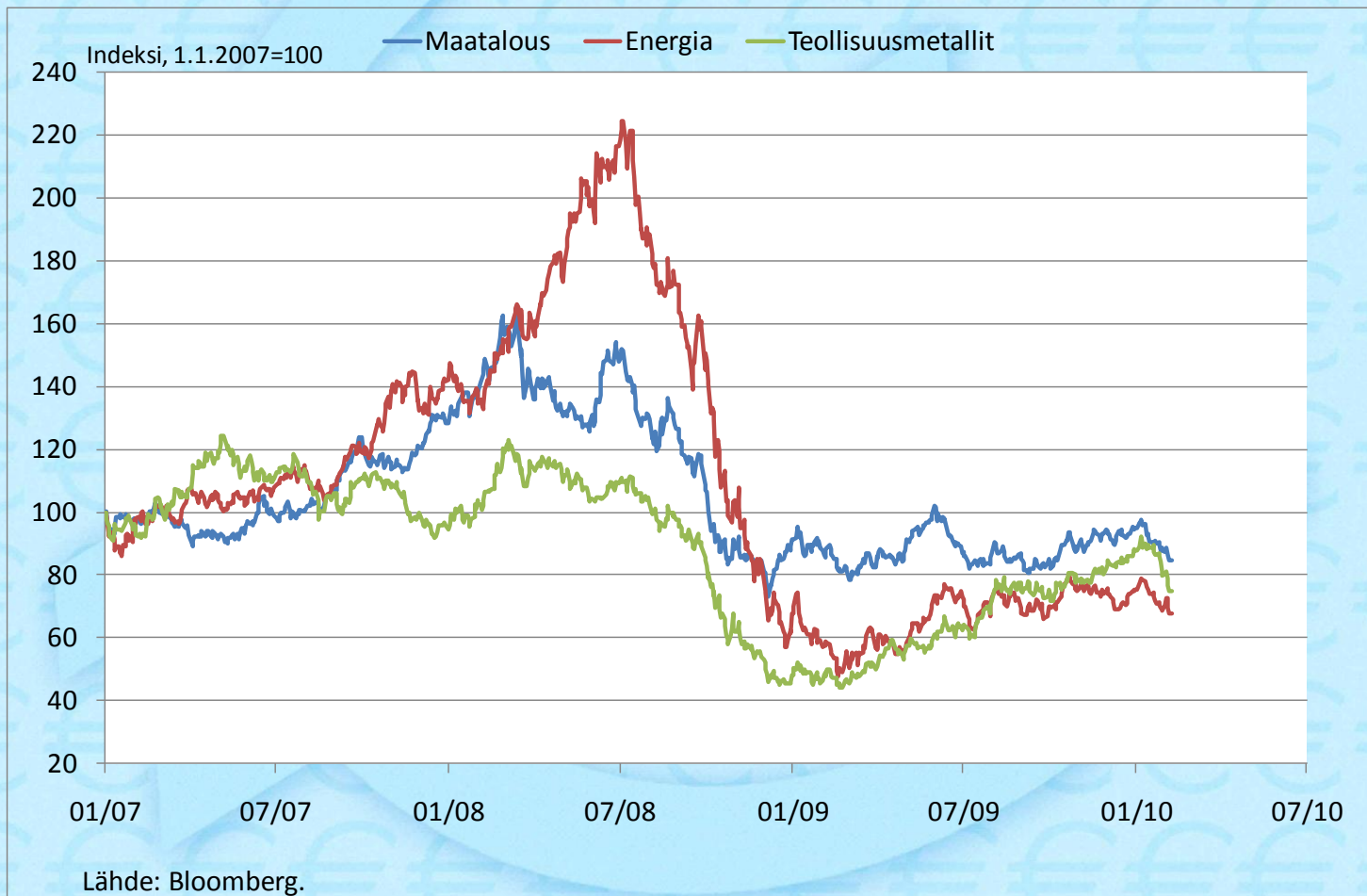
Osakemarkkinoiden kehitys

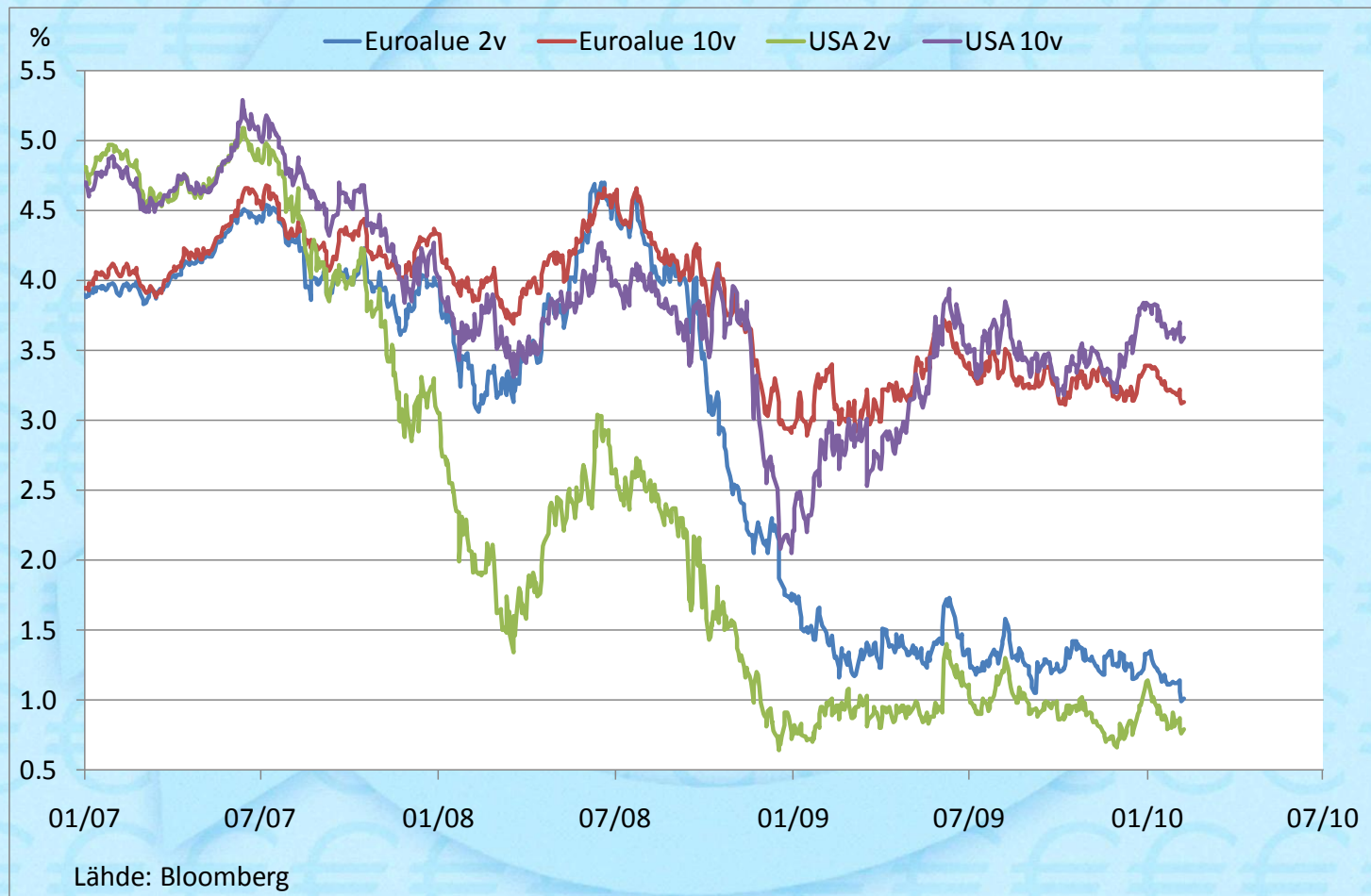
Euron ja jenin kehitys dollaria vastaan

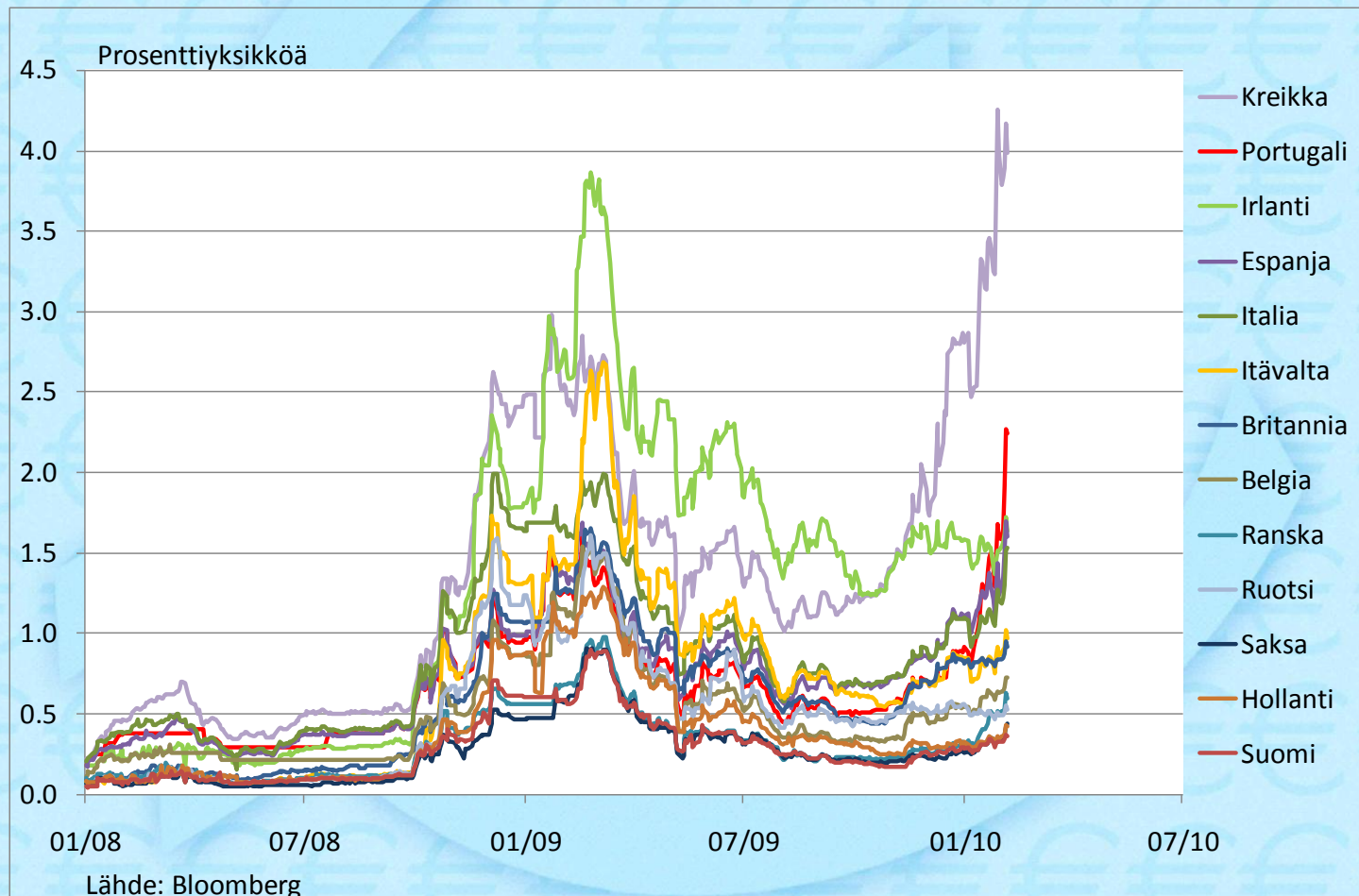
Raaka-ainehintojen kehitys

Euroalueen ja Yhdysvaltojen viitelainojen korot

Euroopan valtioiden luottoriskihintoja

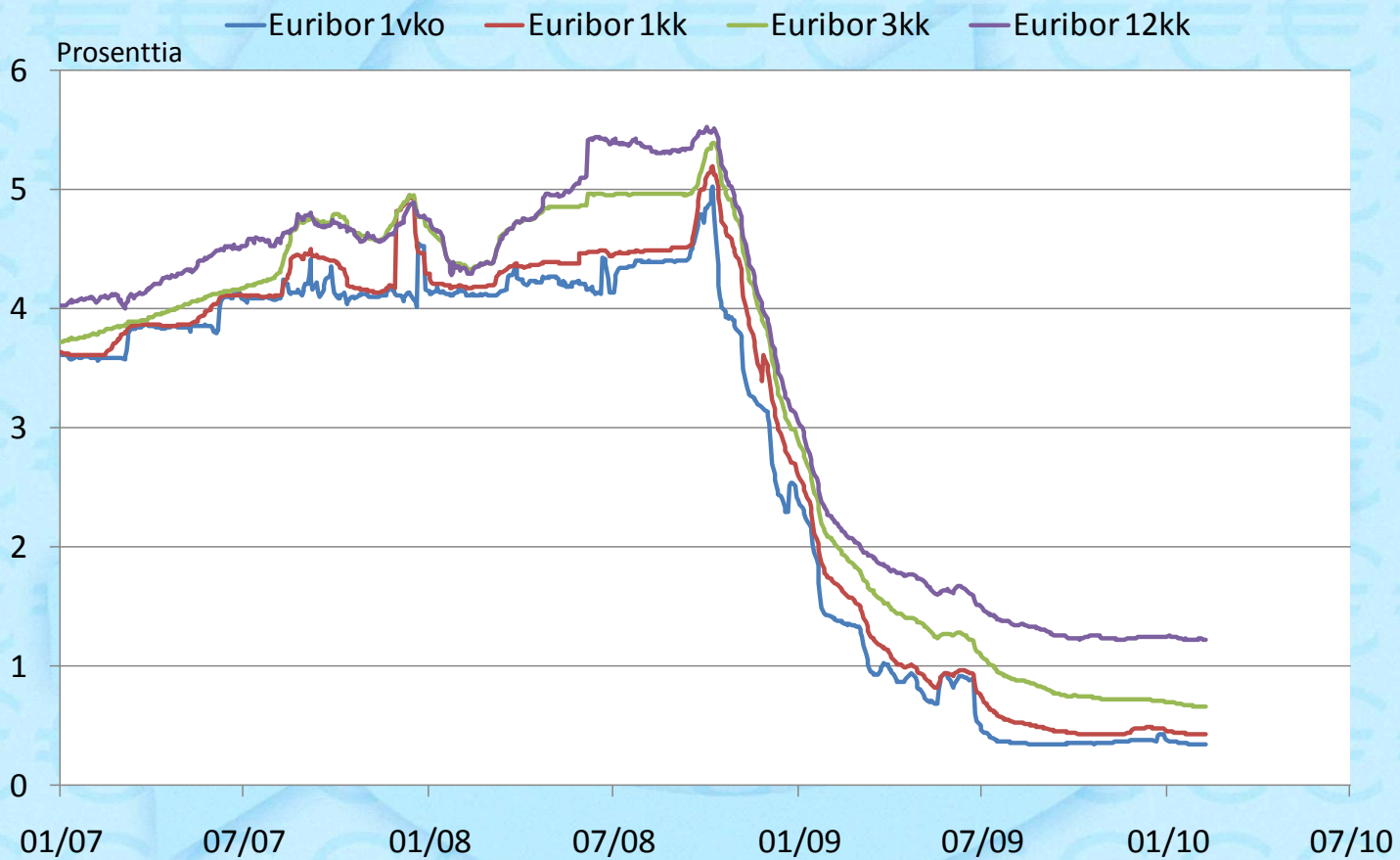
Euroalueen vakuudettomien ja vakuudellisten korkojen eroja

Lähde: Bloomberg.

Korkoerot Euribor- ja EUREPO-korkojen välillä

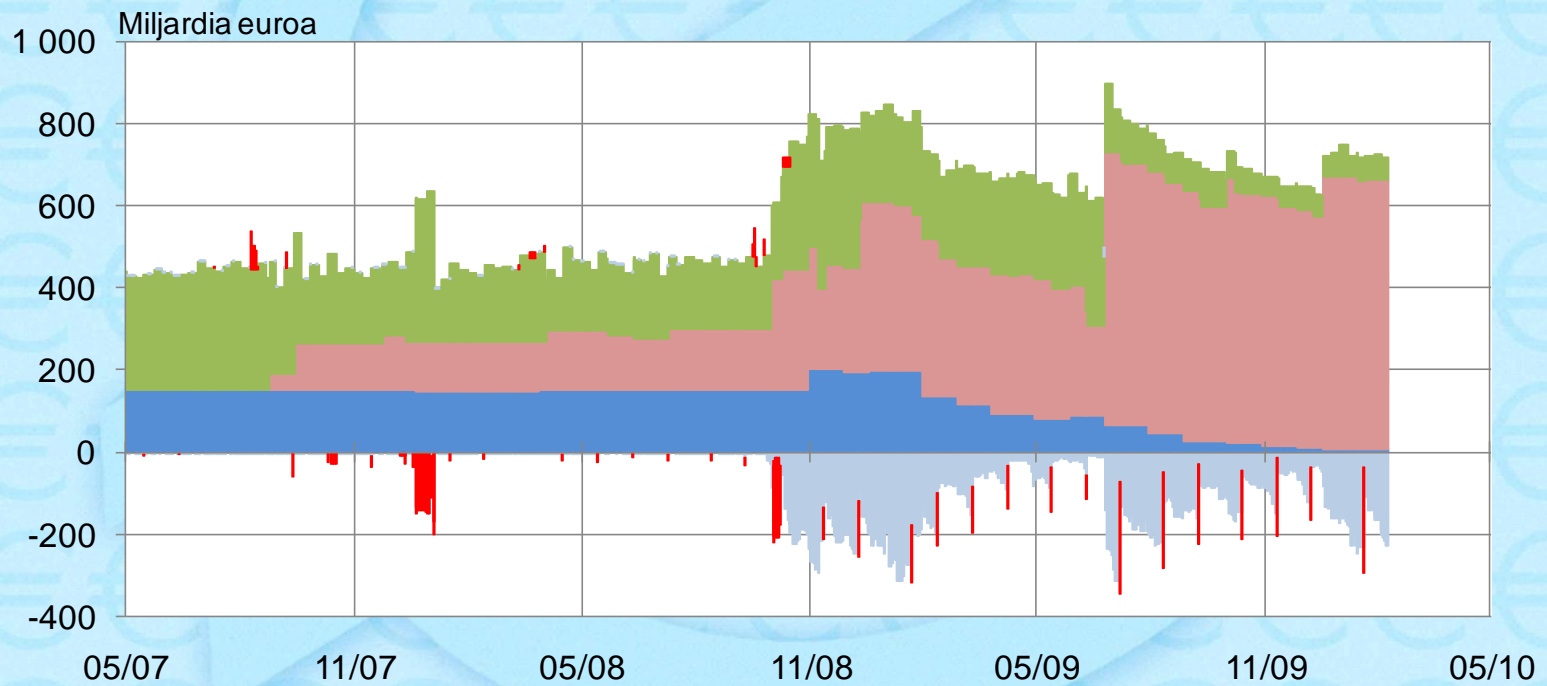
Euribor-korkojen kehitys

Lähde: Bloomberg.

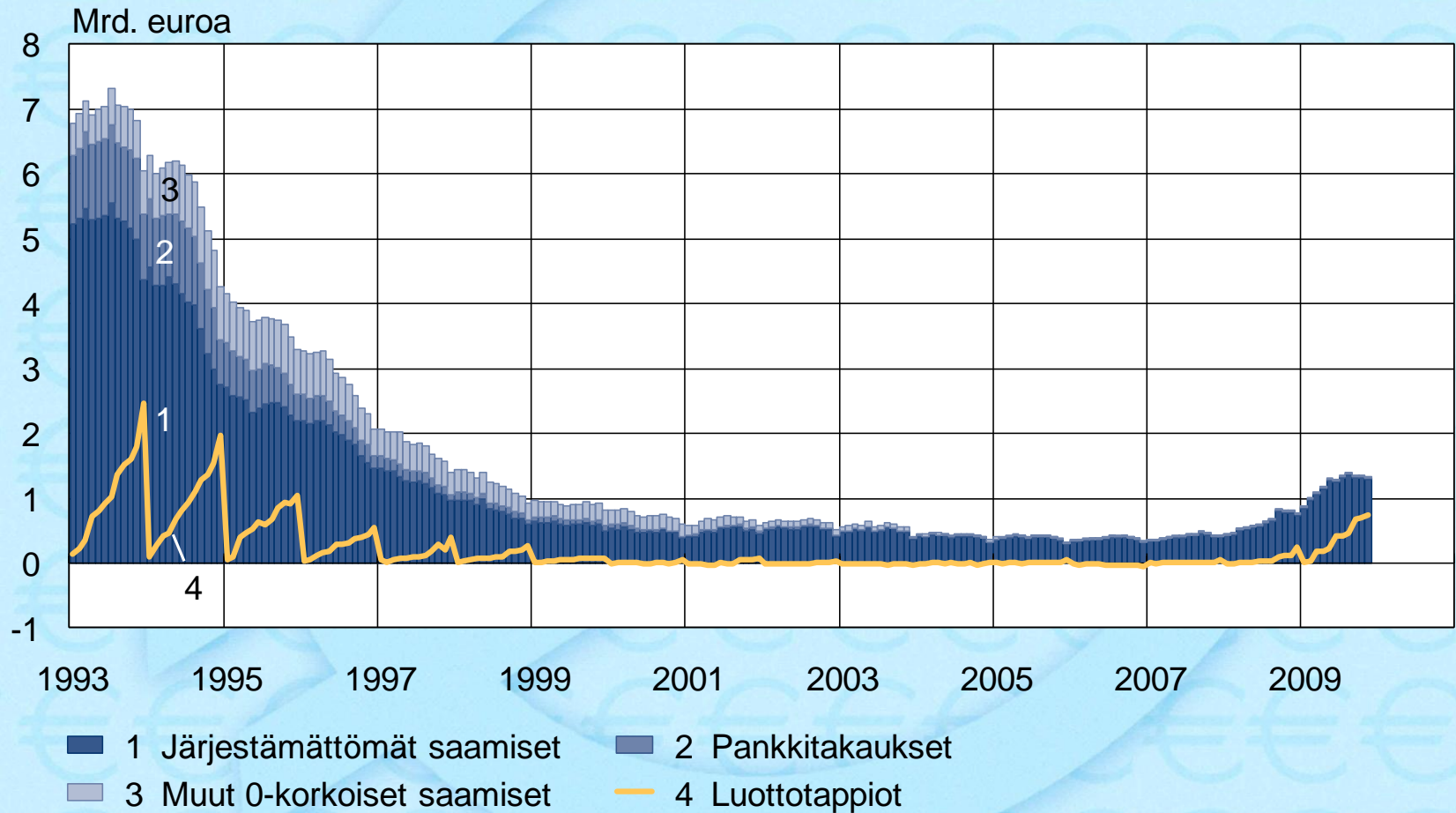
EKP:n euromääräiset operaatiot

- Pitempiaikaiset operaatiot (3 kk)
- Perusrahoitusoperaatiot (1 vko)
- Hienosäätöoperaatiot (1-5 pv)
- Ylimääräiset pitempiaikaiset operaatiot (1-12 kk)
- Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö (1 pv)

Lähde: Suomen Pankki.

Pankkikonsernien järjestämättömät saamiset ja luottotappiot

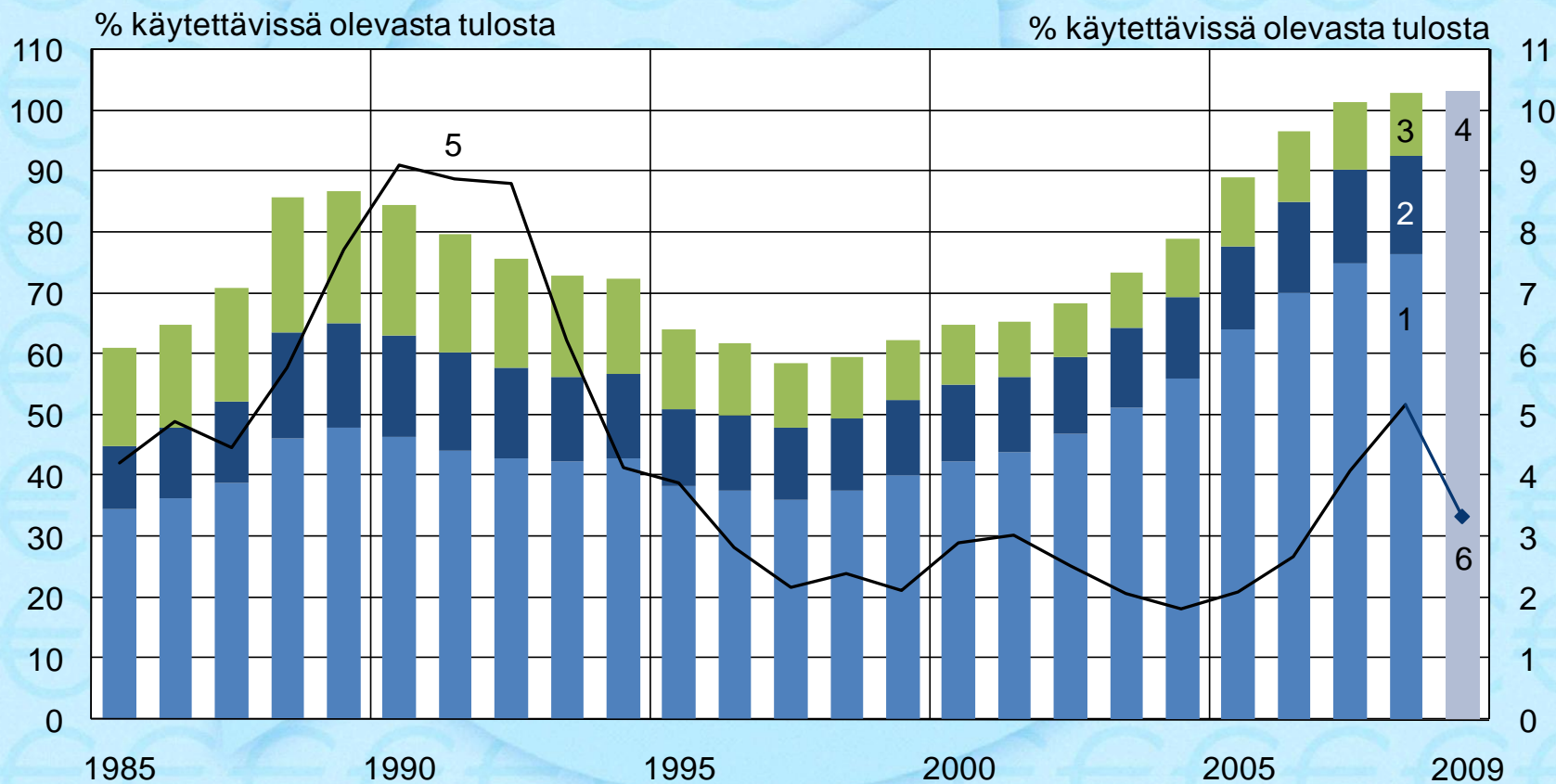

Pl. Arsenal, Siltapankki ja SSP.

Lähde: Finanssivalvonta.

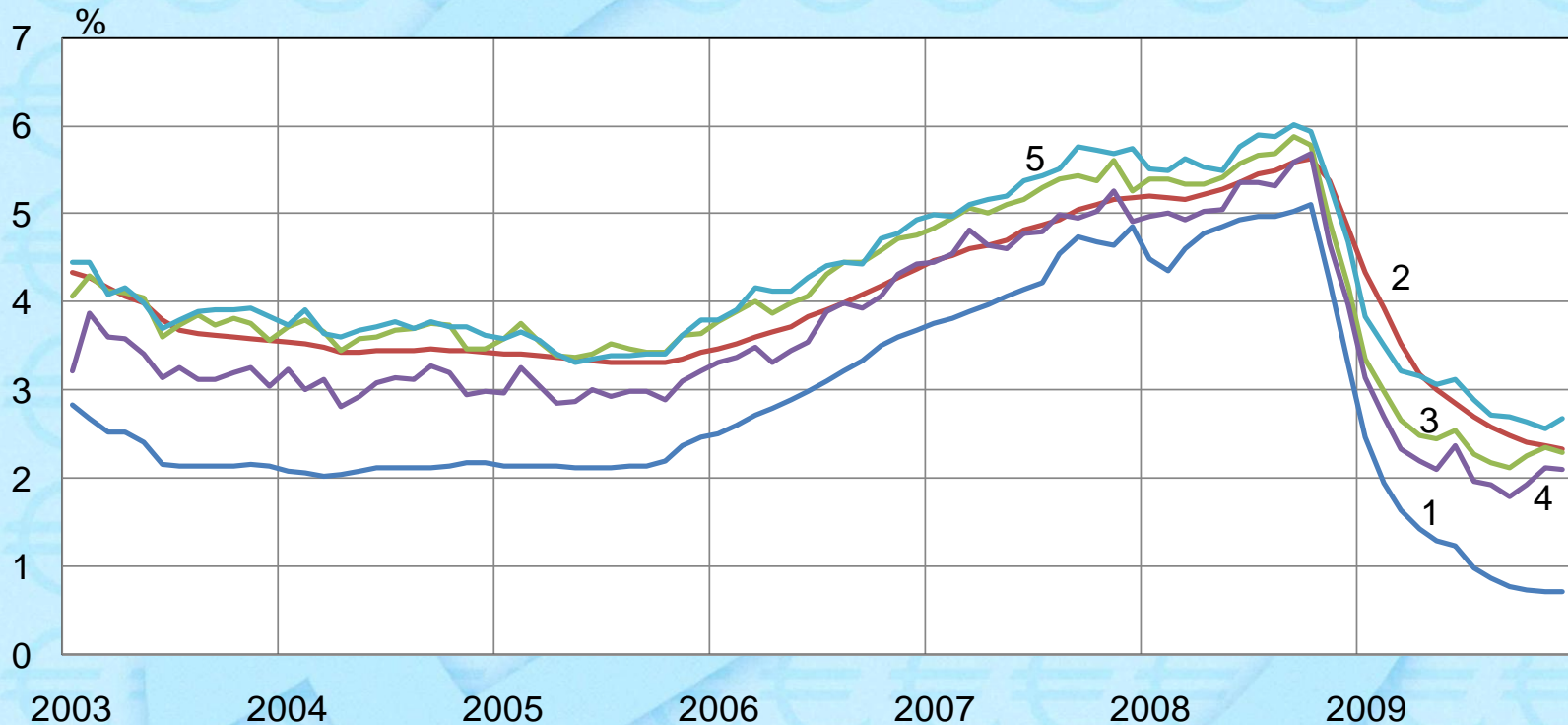
Kotitalouksien velkaantuneisuus ja korkomenot Suomessa (ennuste)

- 1 Asuntolainat
- 2 Kulutus- ja opintoluotot
- 3 Muut lainat
- 4 Lainat yhteensä, ennuste
- 5 Korkomenot (oikea asteikko)
- 6 Korkomenot, ennuste (oikea asteikko)

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

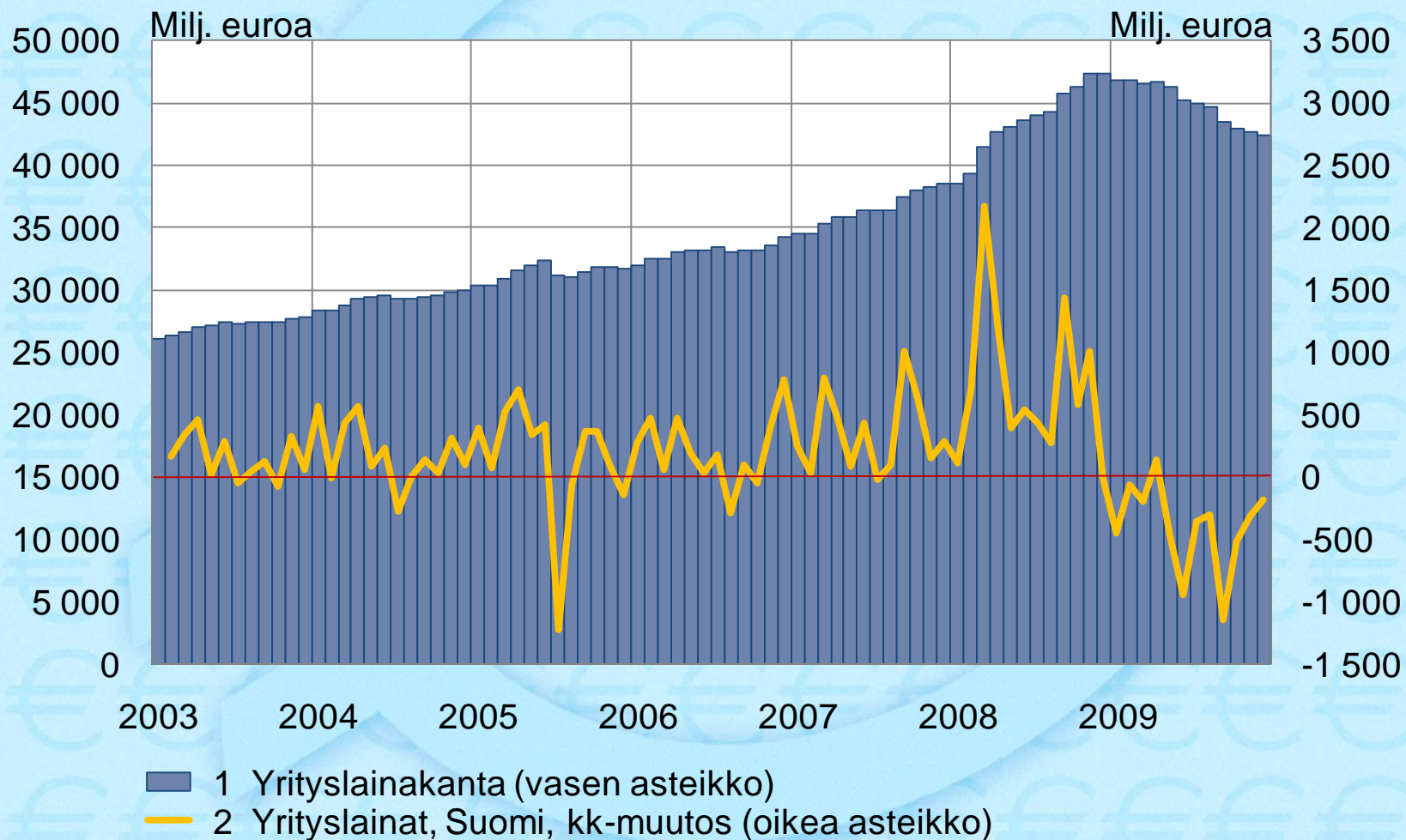
Yrityslainojen keskekorkoja

- 1 Euriborkorko 3kk
- 2 Yrityslainakannan keskekorko
- 3 Uusien yrityslainojen keskekorko
- 4 Yli yhden miljoonan euron uusien yrityslainojen keskekorko
- 5 Enintään yhden miljoonan euron uusien yrityslainojen keskekorko

Lähde: Suomen Pankki.

Yrityslainakanta (pl. Asuntoyhteisöt) ja kannan kk-muutos

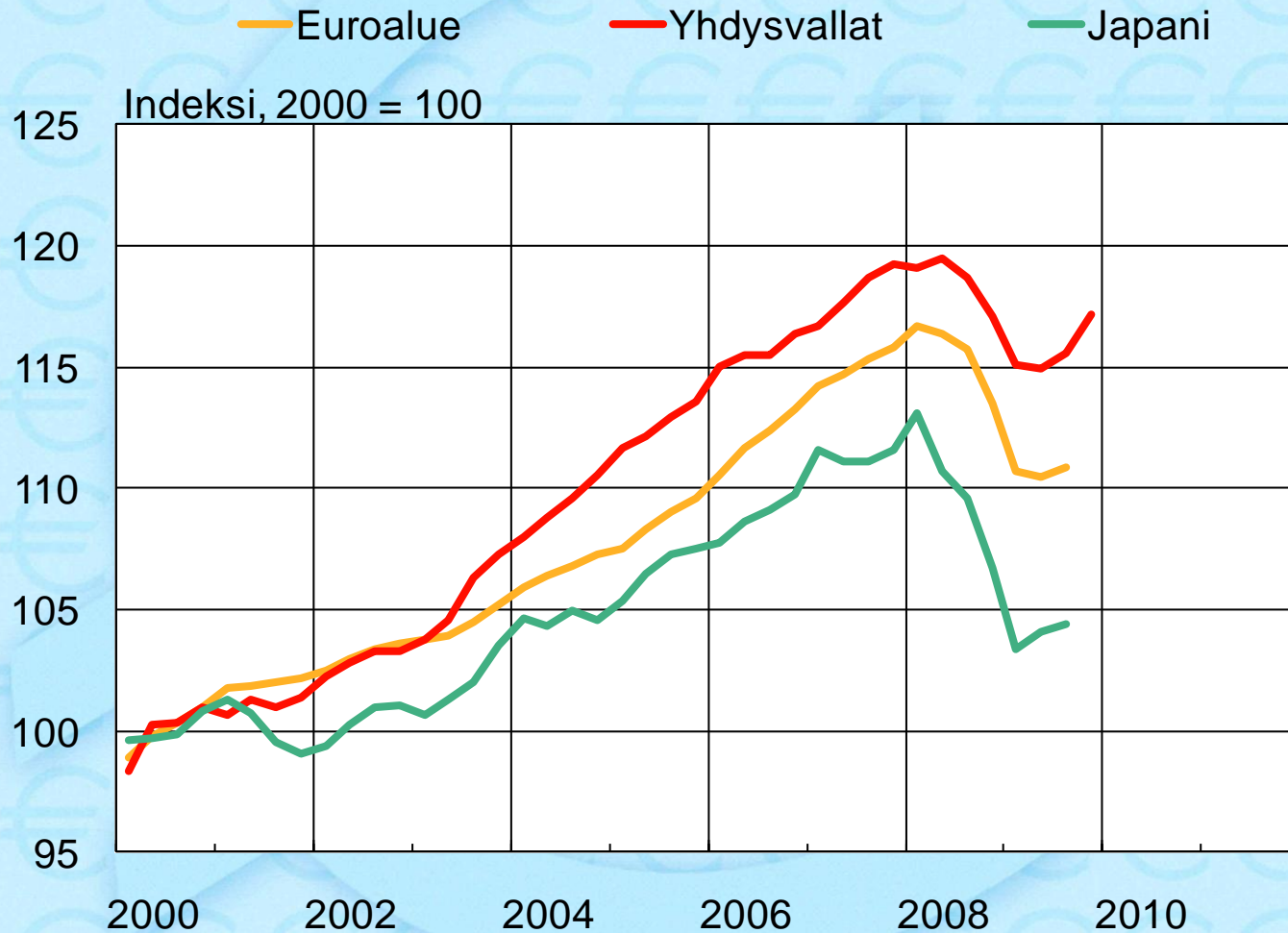

Lähde: Suomen Pankki.

Reaalitalous I: Maailmantalous

- ◆ Ennätysjyrkän pudotuksen ”pohjakosketus” ja käänne ovat tapahtuneet.
- ◆ Indikaattorit osoittavat ylöspäin, taso on matala.
- ◆ Nousun ennakoidaan olevan vaatimaton ja epävarmuuksia on paljon.
 - Kiina ja eräät muut Aasian maat poikkeuksina.
- ◆ Työttömyysasteet nousussa.
- ◆ Inflaatio on palautunut matalalle positiiviselle tasolle.

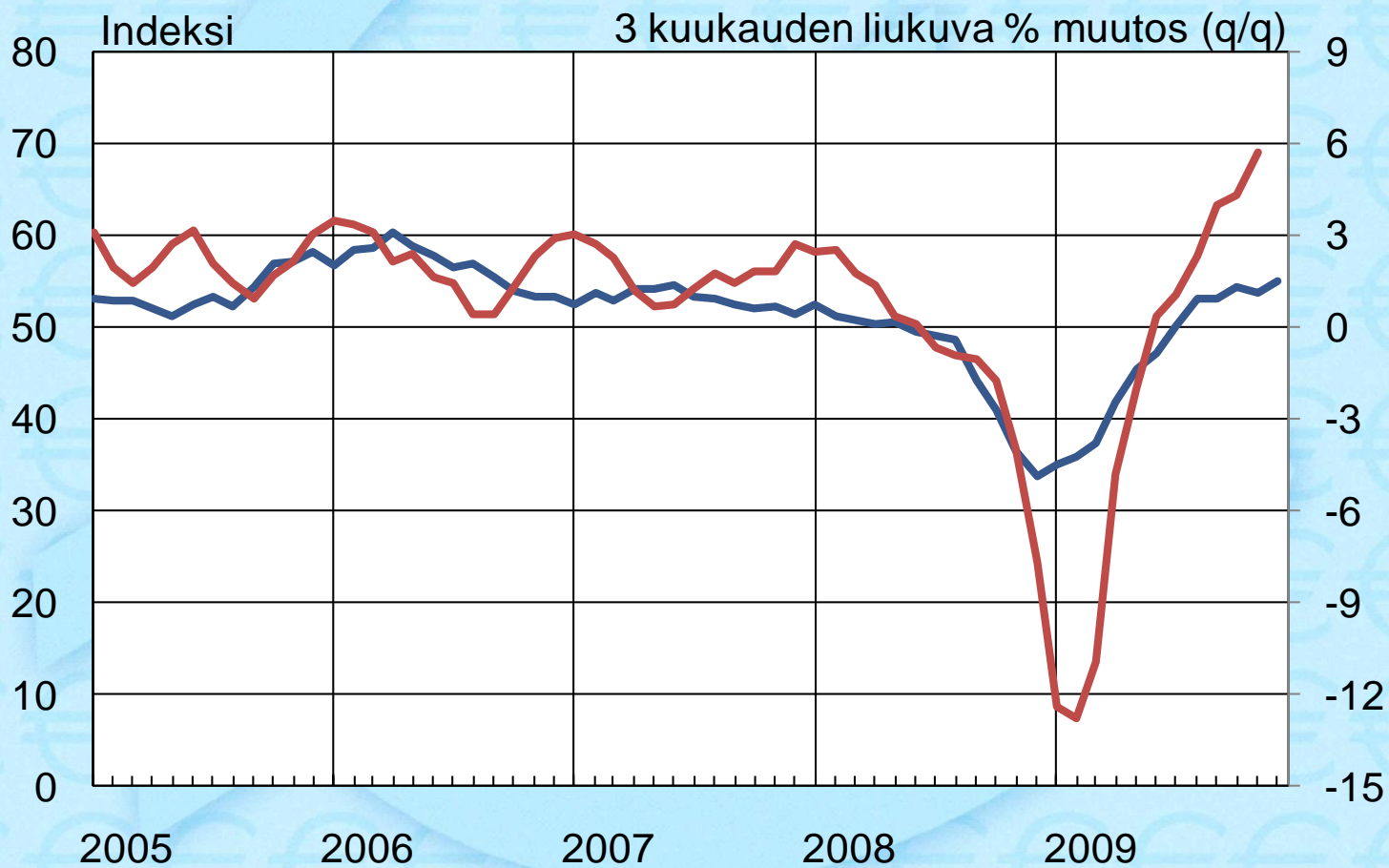
BKT:n taso keskeisillä talousalueilla

Lähteet: Eurostat, Bureau of Economic Analysis, Economic and Social Research Institute.

Ostopäällikköindeksi ja maailmankauppa

- Maailmantalouden PMI (teollisuus)
- Maailmankaupan volyymi (oikea ast.)

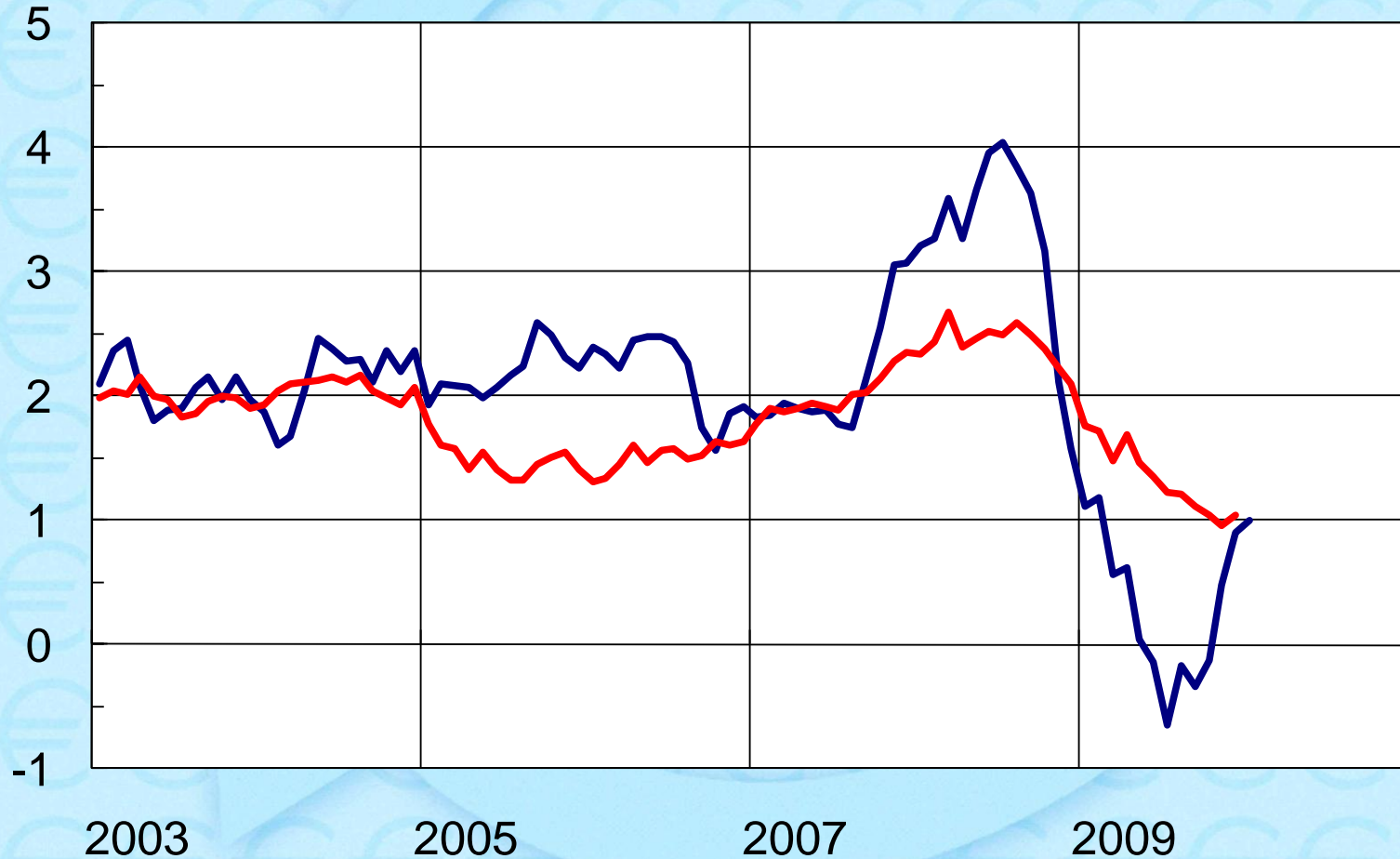
Lähteet: JPMorgan ja CBF Netherlands.

Euroalueen inflaatio ja pohjainflaatio

— Kokonaisinflaatio

— Pohjainflaatio

Prosenttimuutos edellisestä vuodesta

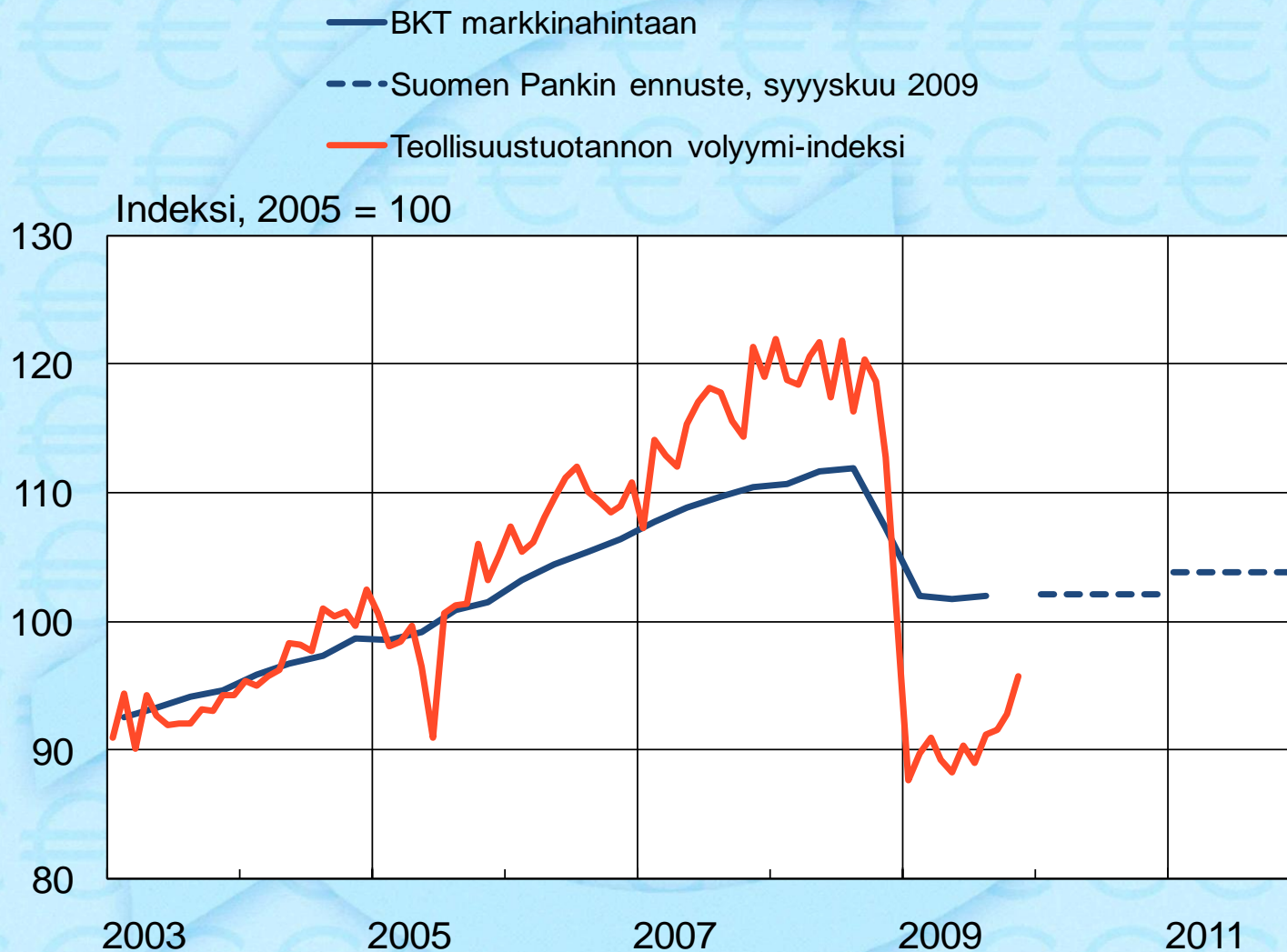
Lähde: Eurostat

20675@Ykhi(2)

Reaalitalous II: Suomi

- ◆ Suomessa syvä taantuma, ”pohjakosketus” ja käänne ovat tapahtuneet.
- ◆ Syynä voimakas viennin supistuminen.
- ◆ Nousun ennakoidaan olevan heikko ja hidas.
- ◆ Julkinen talous muuttunut voimakkaasti alijäämäiseksi.
- ◆ Julkinen velkaantuminen kasvamassa nopeasti.
- ◆ Työttömyys on kasvussa.

Taloudessa on tapahtunut tasopudotus

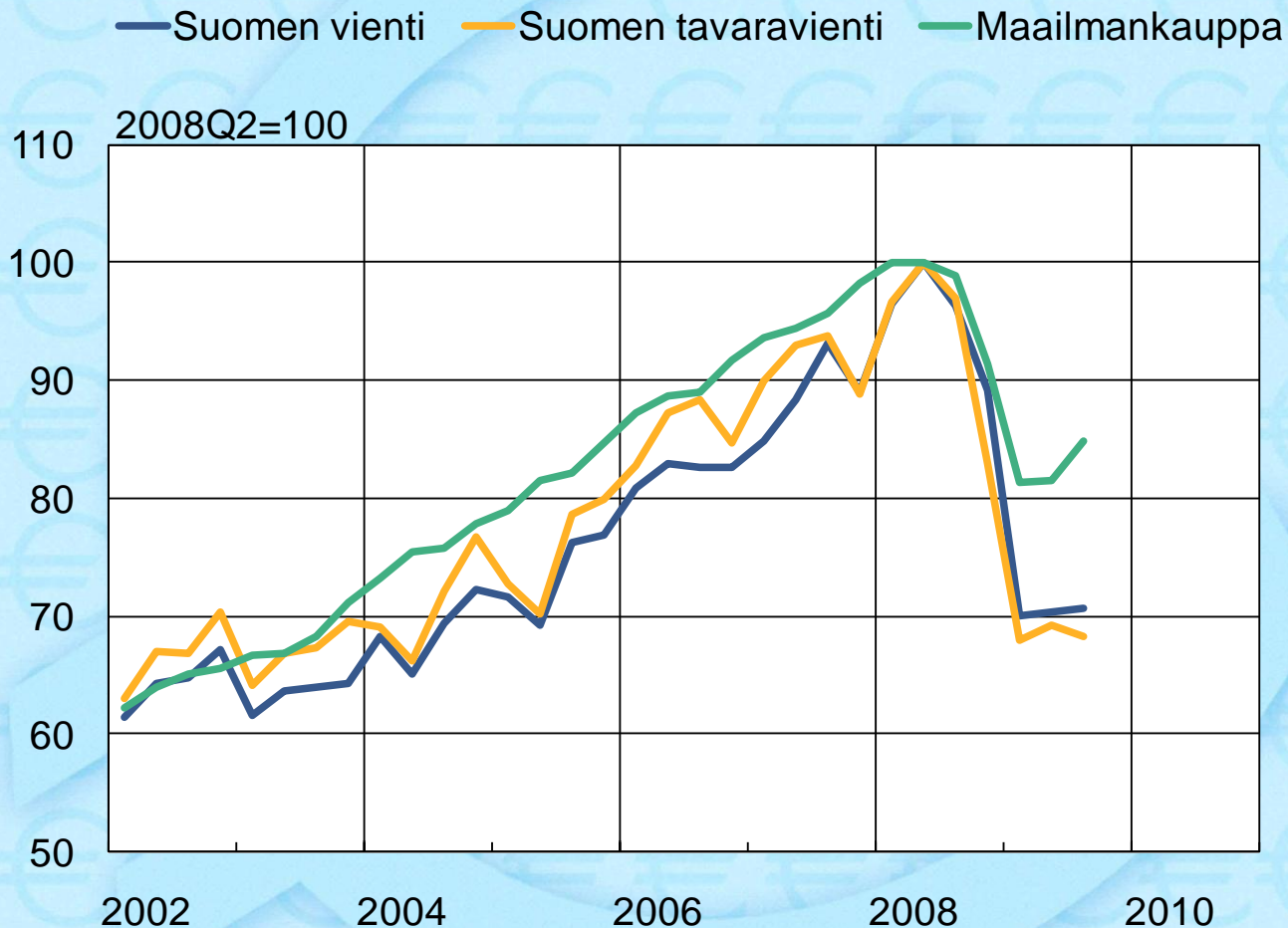

Kausivaihtelusta puhdistetut luvut.

Lähde: Tilastokeskus.

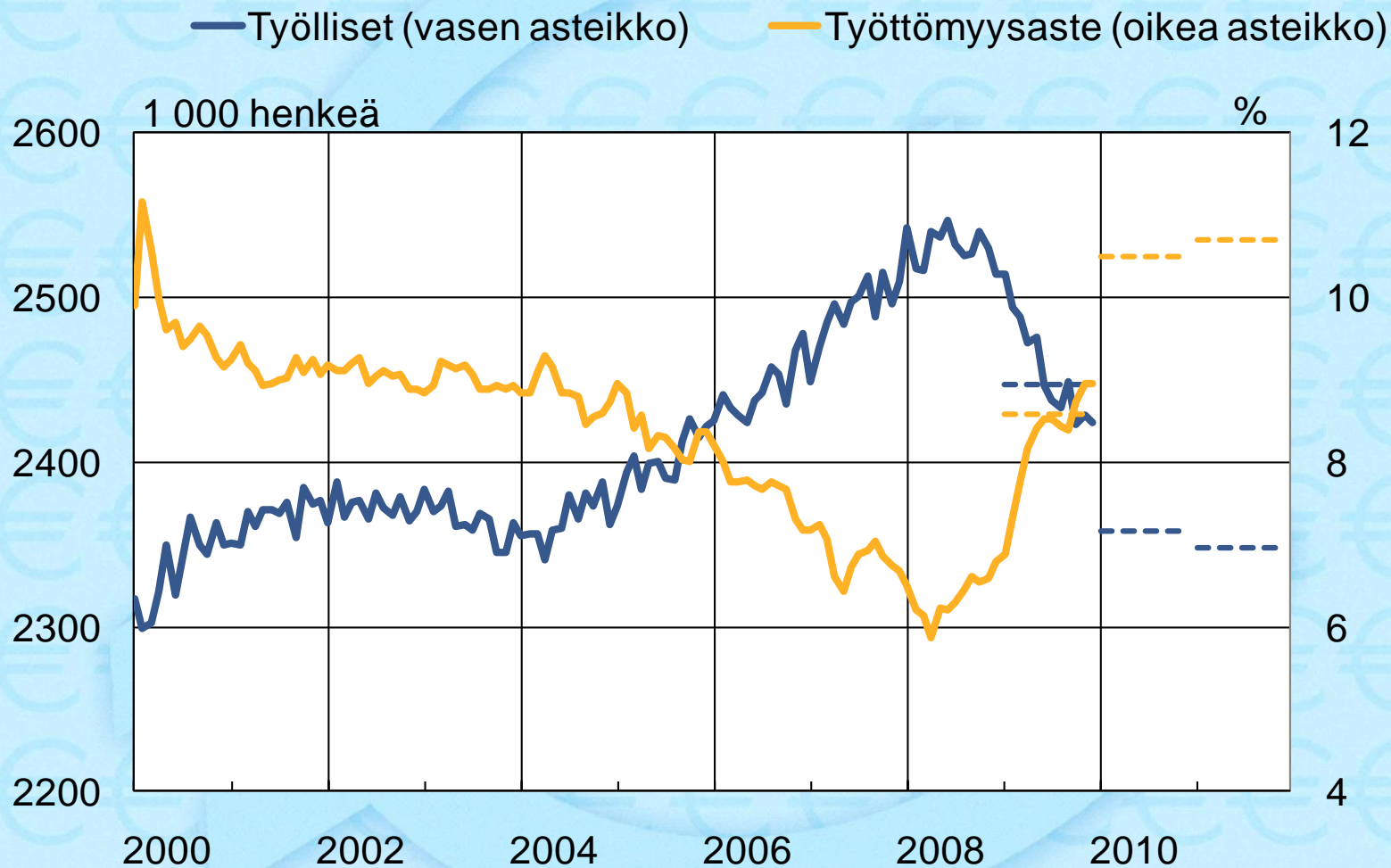
21863@Kok.tuot. tasokuva E&T 4-2009

Suomen vienti ja maailmankauppa

Lähde: Tilastokeskus ja CPB.

Työttömyys ja työllisyys

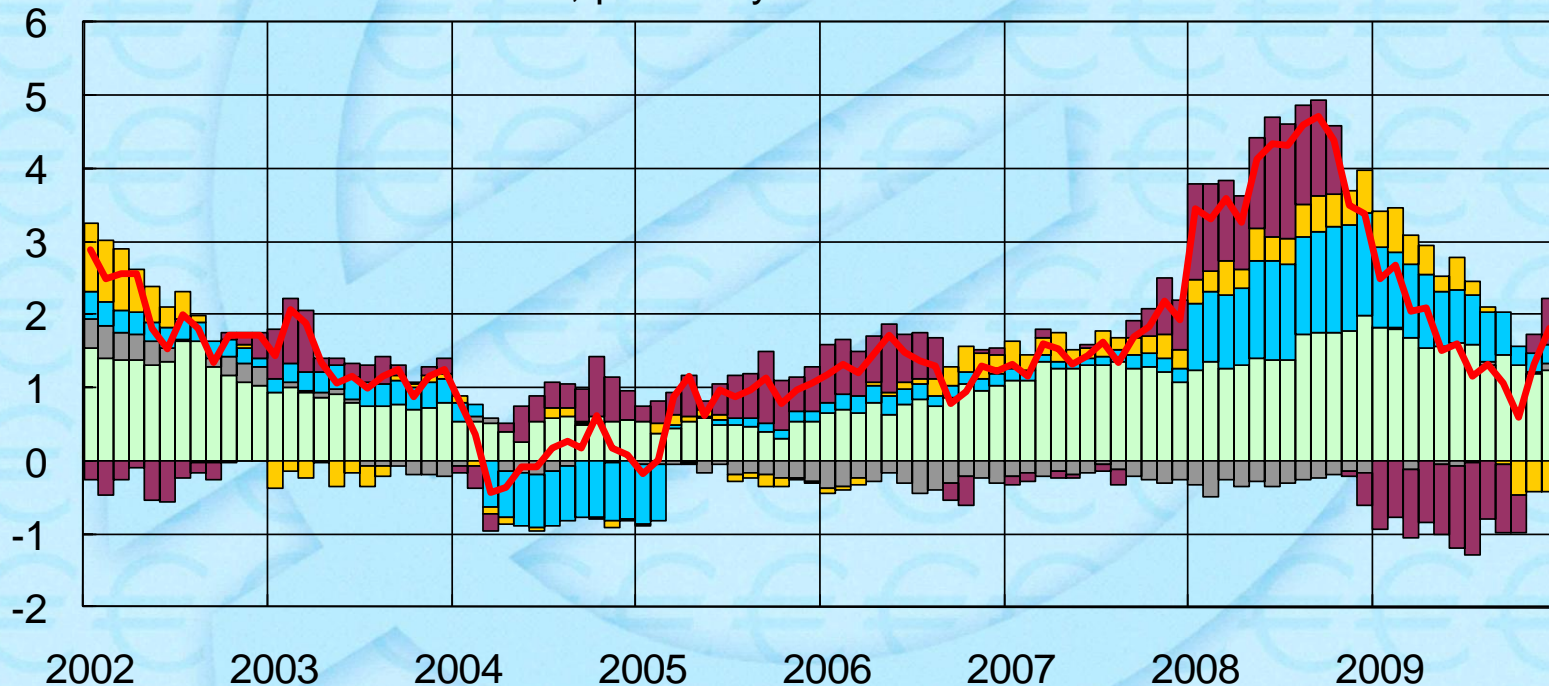

Suomen Pankin kausipuhdistamat luvut, ennuste syyskuulta 2009.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

YKHI-inflaatio Suomessa

Vaikutus YKHI-inflaatioon, prosenttiyksikköä

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.

Lähde: Tilastokeskus.

20984@TN II_2009

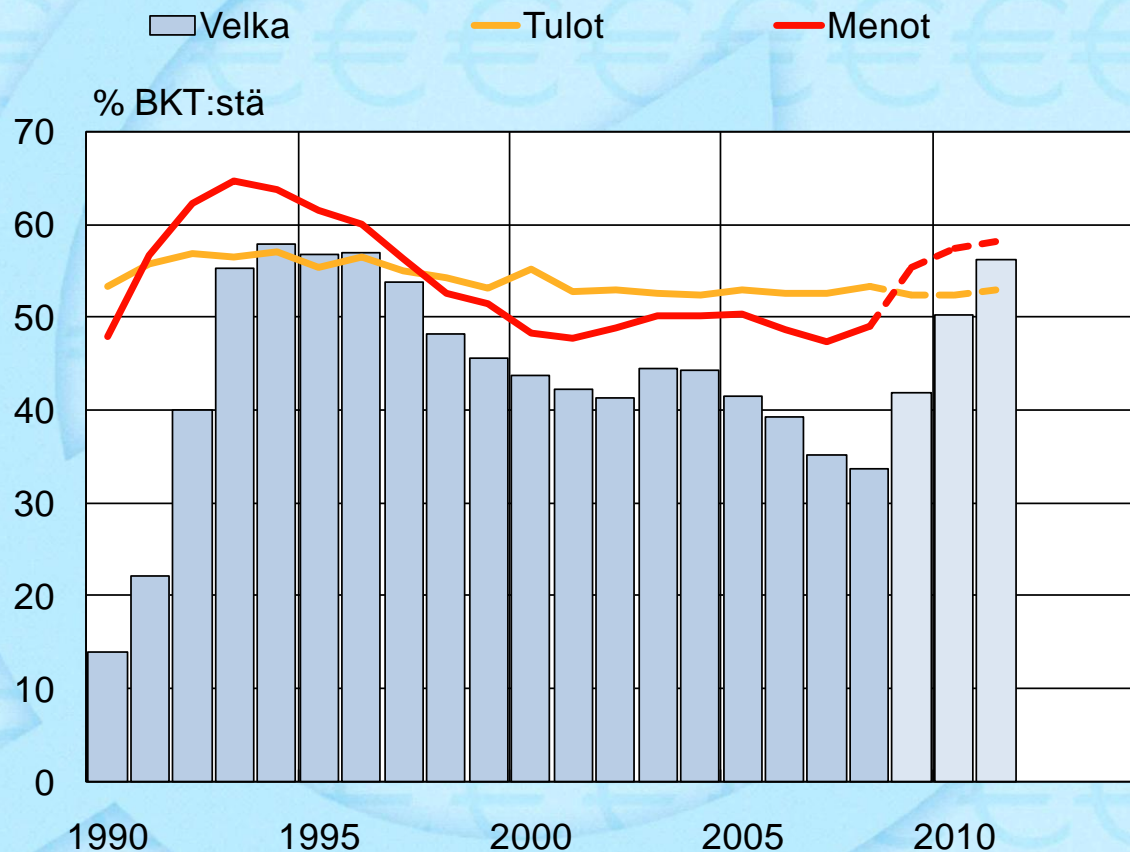
Talouden haasteita

- ◆ Työttömyyden kasvu
- ◆ Mistä tulevan kasvun eväät?
 - Kilpailukyvyn parantaminen
 - uusiutumiskyky
- ◆ Julkinen talous
 - Vakauttamisen tarve
 - Pitemmän aikavälin kestävyysongelmat

⇒ Keskityn julkisen talouden ongelmiin.

(perustuu juuri julkaistuu Kinnusen & Kostiaisen raporttiin)

Julkisyhteisöjen tulot, menot ja velka

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

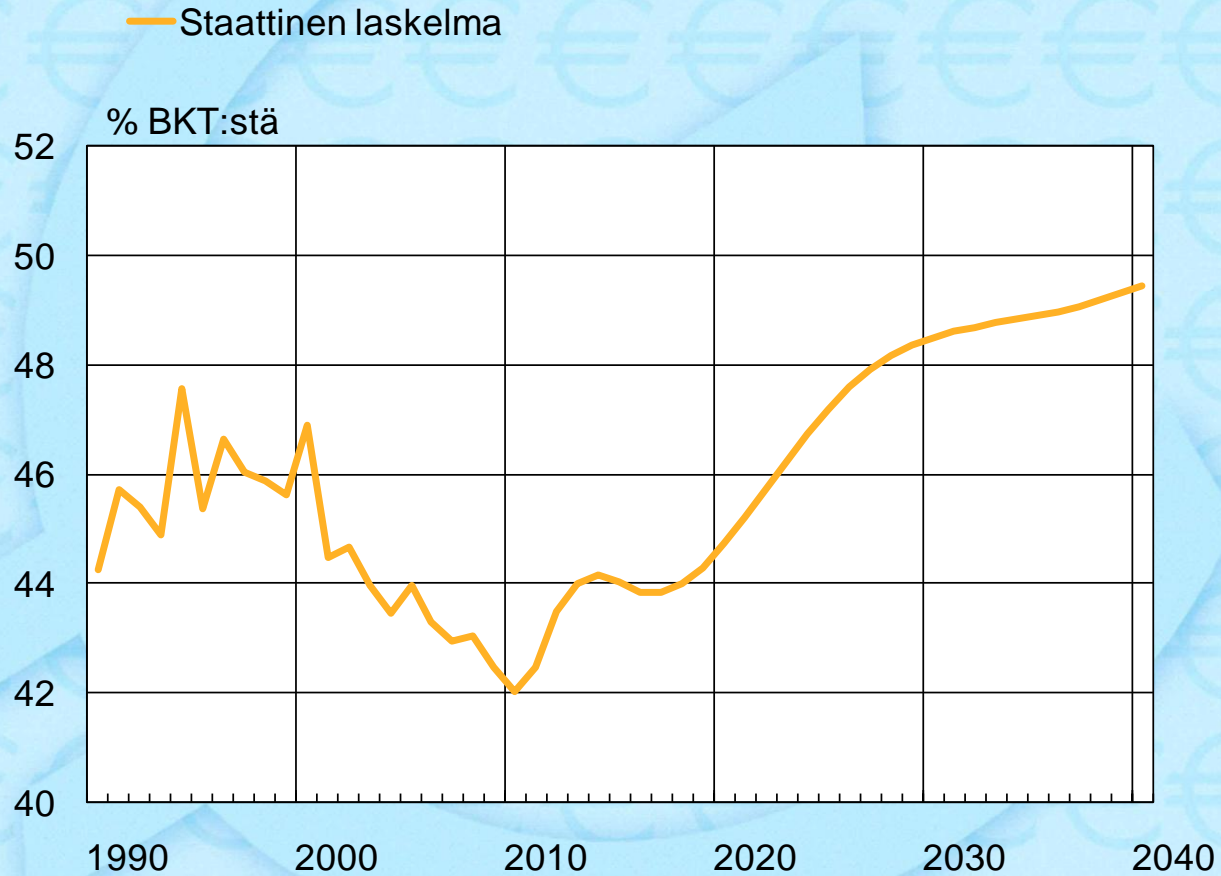
Julkisen talouden kestävyys

- ◆ Kestävyysstrategia on perustunut kolmeen kohtaan:
 - Luodaan velkaantumisvaraa ennen ikääntymiskustannusten kasvun nopeutumista.
 - Pidentetään työuria.
 - Kohennetaan julkisen talouden tuottavuutta.
- ◆ Kestävyysstrategia osin vanhentunut:
 - Taantuma on syömässä velkaantumisvaraa.
 - Työurien pidentäminen ja julkisen palvelutuotannon tuottavuuden nousu yhä tavoiteltavia, mutta vaikeasti saavutettavia asioita.
- ◆ Taantuma on heikentänyt julkisen talouden pitkän aikavälin näkymiä.
 - Julkisen talouden sopeuttamistarve on mittava.

Julkisen talouden sopeuttamistarve

- ◆ VM: kestävyysvaje on 5½ % BKT:stä.
 - Verrattuna vuoteen 2015, jolloin taantumasta ollaan selvitty.
- ◆ Suomen Pankin kestävyyslaskelmissa julkisen talouden sopeuttamistarvetta mitataan verojen korotuspaineena.
 - SP: verojen korotustarve on samaa suuruusluokkaa VM:n arvion kanssa, jos ei oteta huomioon talouden käyttäytymisvaikutuksia.
 - Verojen korotustarve riippuu mm.
 - Veromuodosta
 - Palvelutarpeen kehittymisestä
 - Julkisen talouden tuottavuudesta
 - Palvelujen kulutusosuuden kasvusta

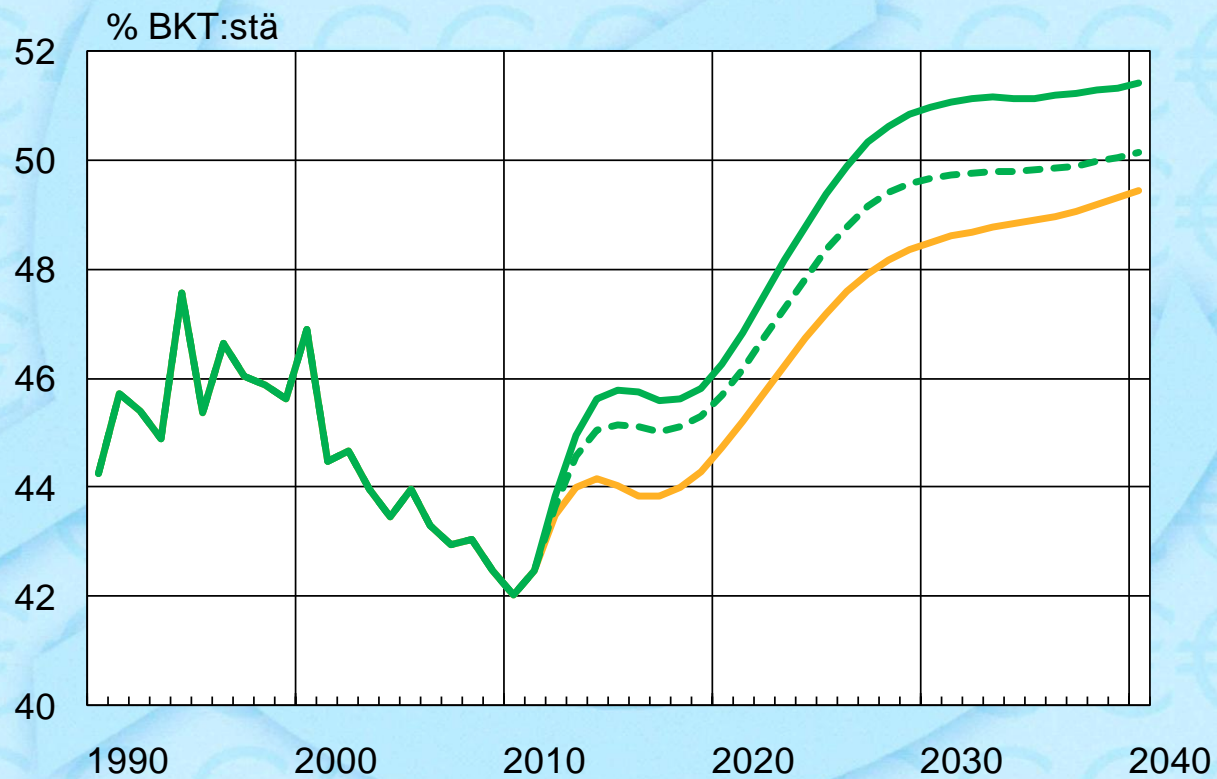
Kokonaisveroaste

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

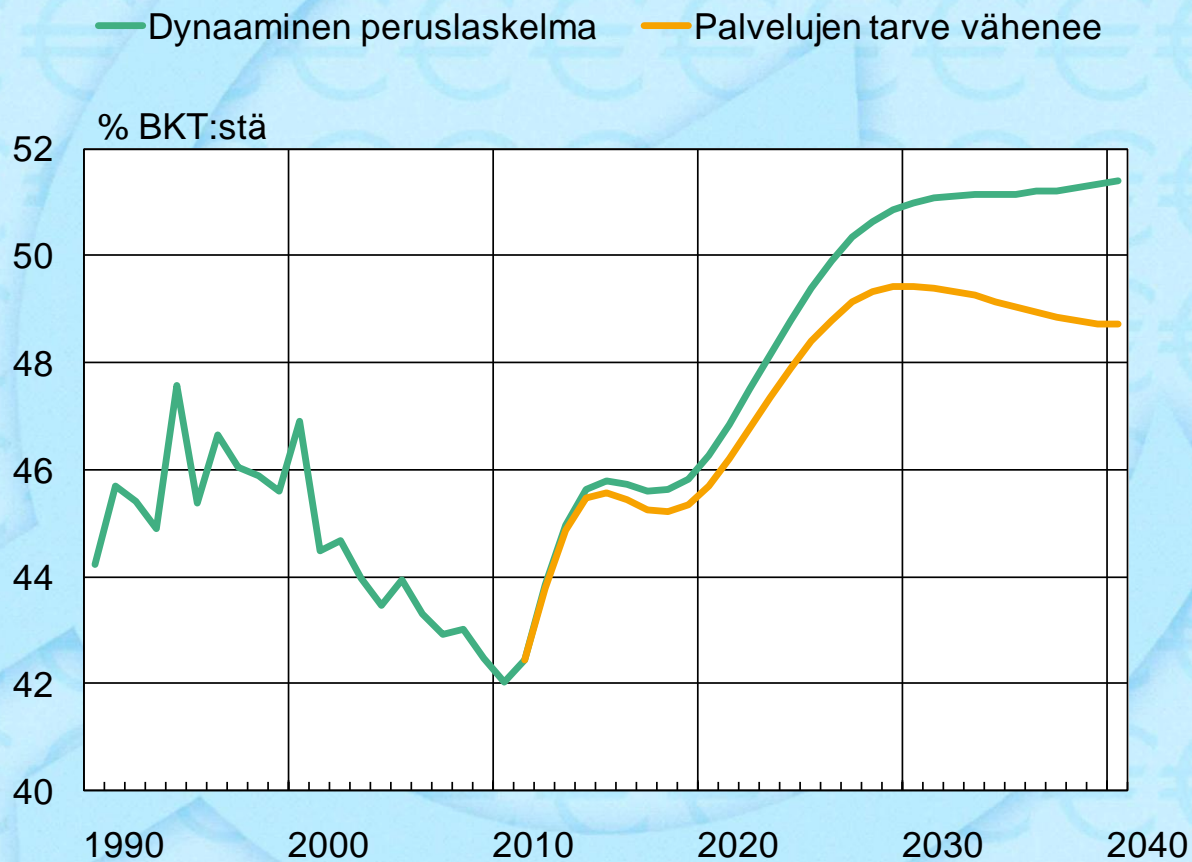
Kokonaisveroaste

- Staattinen laskelma
- Dynaaminen peruslaskelma: ansioverotus joustaa
- - - Dynaaminen laskelma: ALV joustaa

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

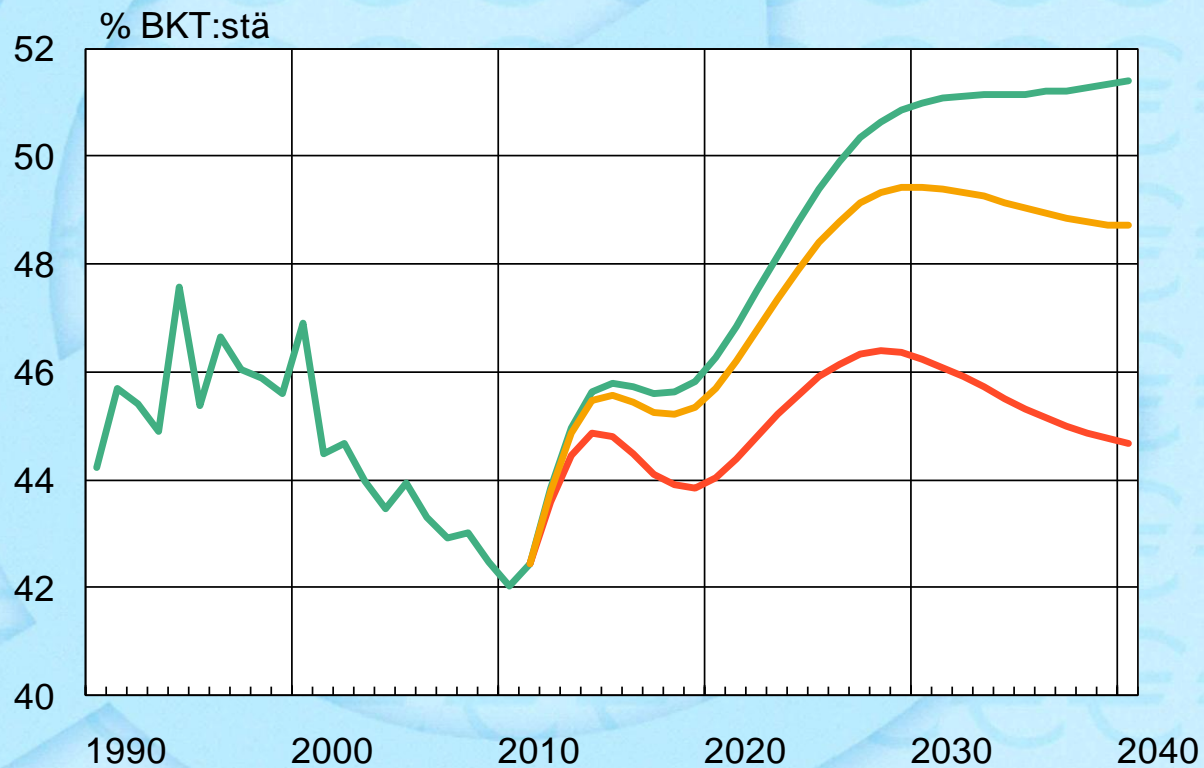
Kokonaisveroaste

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Kokonaisveroaste

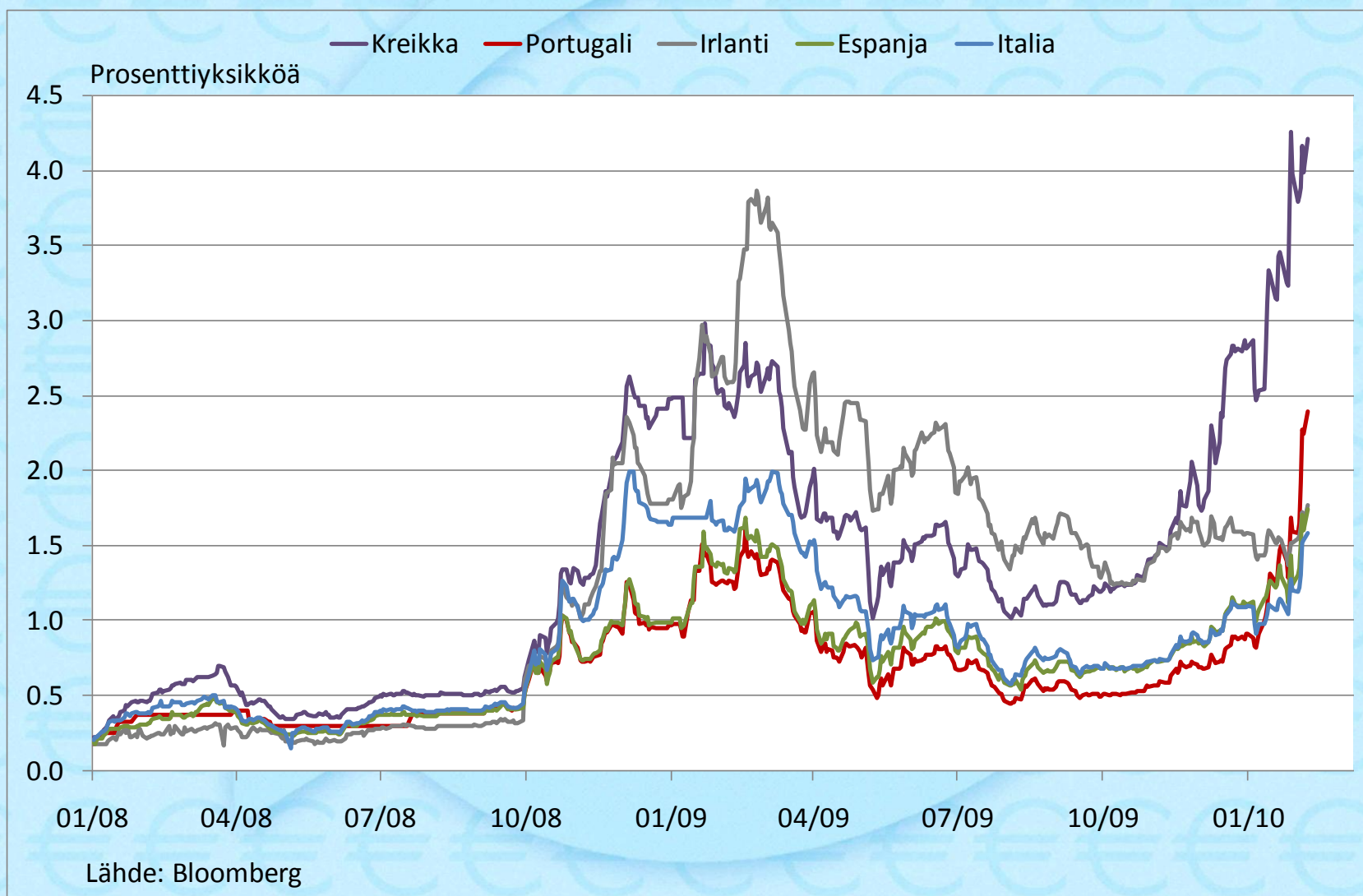
- Dynaaminen peruslaskelma
- Tuottavuus nousee
- Palvelujen tarve vähenee

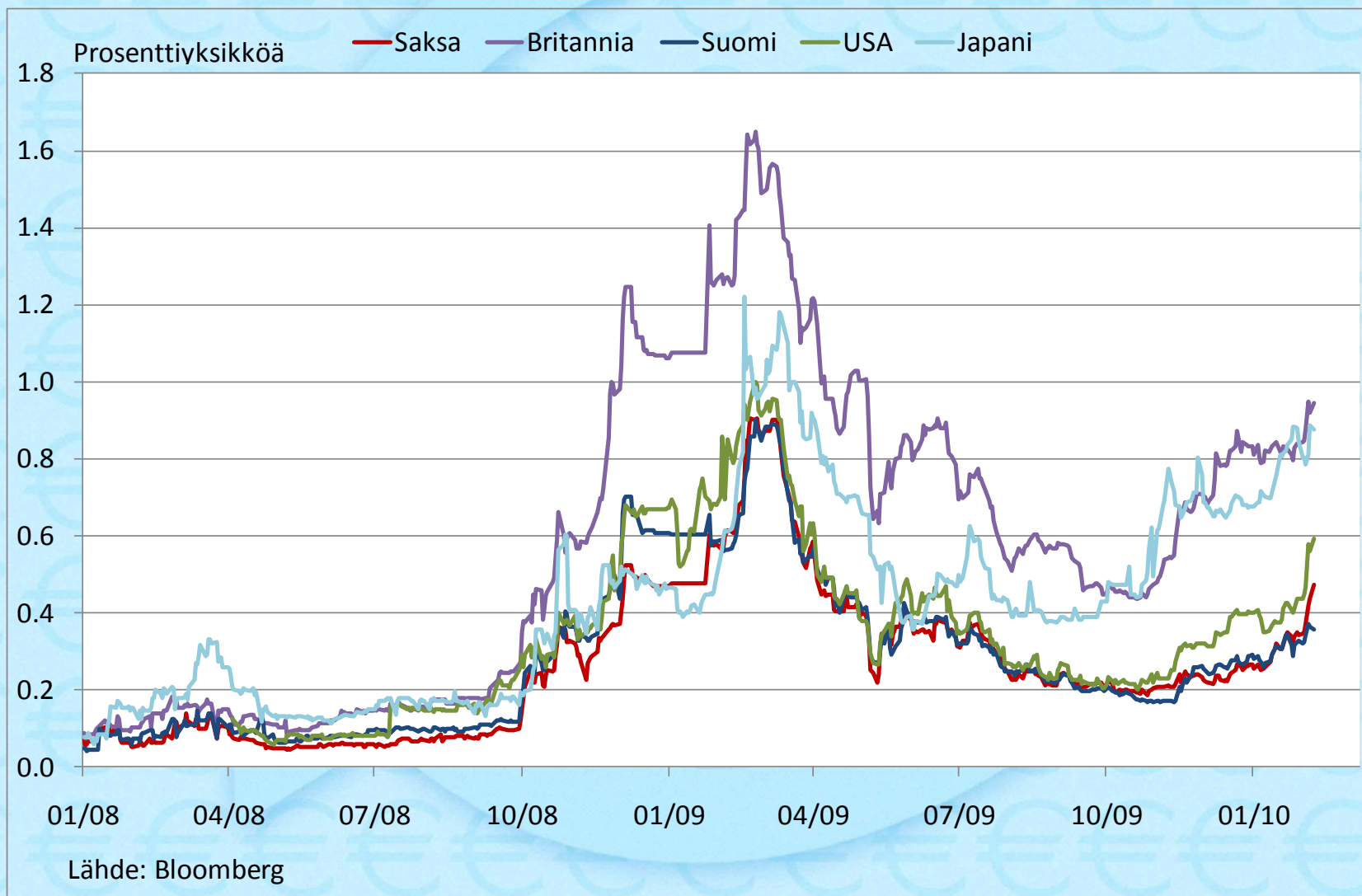
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

- ◆ Julkiseen talouteen on luotava uskottava lähivuosien ohjelma, jolla asteittain vakautetaan julkinen talous.
- ◆ Toisaalta edessä ovat pitkään jatkuvat talkoot, joiden avulla julkisen sektorin tuottavuutta on systemaattisesti parannettava.
- ◆ Jos näitä toimia ei pystytä tekemään, menettää Suomi hyvän maineensa ja julkisen talouden rahoittaminen kallistuu huomattavasti.
 - Tämänhetkinen suuri epävarmuus markkinoilla koskee eräiden EU-maiden julkisen talouden tilaa.
 - Valtioiden CDS-hinnat kuvaavat asiaa hyvin.

Luottoriskien hinnoittelu ja julkisen talouden tila

Luottoriskien hinnoittelu ja julkisen talouden tila

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Kiitos